Zespół Mandolinowy

ILUSTR. MIESIĘCZNIK MUZYCZNY

Nr. 8

ROK II.

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem muzycznym 60 gr.

ZESPÓŁ MANDOLINOWY

ilustrowany miesięcznik muzyczny dla wszystkich

ORGAN ZW. POLSK. TOW. MANDOLINOWYCH WOJEW. ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH.

Adres Redakcji i Administacji: Katowice, Polna 3/6. :—: Wydawca F. SACHSE.
Prenum. roczna Zł. 4.50, półrocz. 2.40. zagranicą roczn. 0,70 Dolar. Konto P.K.O. Katowice № 302.326
Wychodzi w połowie każdego miesiąca pod redakcją F. Sachsego.

ROK II. KATOWICE, SIERPIEŃ 1933 ROK. № 8

JAK ZAŁOŻYĆ NA WSI ZESPÓŁ ORKIESTRALNY?

Dla życia wsi posiada zespół muzyczny większe znaczenie kulturalne, niż dla miasta. Miasto ma swoje zawodowe orkiestry i tysiące innych rozrywek muzycznych.

Wieś natomiast jest pozbawiona możności realizowania swych skłonności i zamiłowań muzycznych, przynosząc tym sporo szkody interesom naszej narodowej kultury duchowej.

Sytuacja jest tembardziej godna uwagi, że na wsi inicjatorzy i organizatorowie muzycznego zespołu napotykają na znacznie większe trudności, niż w mieście.

W mieście zorganizowanie orkiestry jest stosunkowo łatwe, gdyż grających na różnych instrumentach i posiadających te instrumenty znajdzie się zawsze poddostatkiem. Trudniej jest w mieście utrzymać spoistość organizacyjną ze względu na dużą konkurencję licznych rozrywek.

Na wsi organizacja orkiestry natrafia na większe trudności, gdyż brak jest często instrumentów i umiejących grać członków, tak – że pracę należy budować od samych podstaw.

Dlategoto dla wsi — organizując zespół muzyczny — należy rozpocząć od możliwie *najprostszej formy zespołu*, dającej gwarancję pełni brzmienia.

Dlatego też tak chętnie zakładane po wsiach orkiestry dęte w stosunkowo niewielu wypadkach osiągają warunki pomyślnego rozwoju.

Ludowy, amatorski zespół muzyczny powinien składać się z instrumentów tanich i łatwych do opanowania.

Najodpowiedniejsze są instrumenty ludowe, strunne jak bałałajki, mandoliny, domry itp.

Ze względu na obfitość literatury, szkół, pomocy i największe rozpowszechnienie najlepiej użyć mandoli-

ny jako podstawowego instrumentu orkiestry.

Przy umiejętnym doborze można w obecnych warunkach kupić wcale dobrą mandolinę za Zł. 12.— (wyrobu krajowego). W b. częstych wypadkach członkowie orkiestry sporządzają sobie sami swe instrumenty mandolinowe.

Tam, gdzie gromada organizująca orkiestrę ma do rozporządzenia kilku lub kilkunastu skrzypków — b. konych rozwiązuje się najtrudniejszy problem wszelkich zespołów orkiestralnych (baryton orkiestry dętej kosztuje koło Zł. 200.— wiolonczela ponad Zł. 100.—; *mandola Zł. 18.—).*

Jako wypełnienia harmonicznego oraz podkładu basowego używa się w strunnej ludowej orkiestrze gitary.

Problem organizacji ludowego zespołu na wsi ogranicza się zatem do zebrania kilkunastu skrzypków i mandolinistów, z których kilku musiało-

Wiejska orkiestra szkolna w Golasowicach Śl. (pow. Rybnik) założona i prowadzona przez p. Bol. Gaudnika

rzystnie będzie użyć ***zamiast mandolin*** skrzypiec, lub też zmieszać ***mandoliny ze skrzypcami.***

Barytonową partję orkiestry strunnej ludowej najlepiej powierzyć *mandoli* *).

Mandola jest instrumentem b. podobnym do mandoliny — tylko trochę większych rozmiarów.

Strój i technika gry mandoli jest taka sama jak mandoliny, tak, że każdy mandolinista bez żadnych nadzwyczajnych przygotowań ***może grać na mandoli.***

Tym sposobem, nie nastręczającym żadnych trudności organizacyjby mieć zamiast mandolin — mandole i do dodania temu zespołowi kilku gitar (w najgorszym razie wystarczą 2 do 3 gitary).

Przy współpracy miejscowego nauczyciela przy organizacji takiego zespołu kwestja przedstawia minimalne tylko trudności.

Nauczyciel tworzy *szkolną orkiestrę* organizując kurs szkolny dla mandolinistów i dając temsamem *podstawę istnienia pozaszkolnej orkiestrze.*

Raz zawiązana orkiestra okaże się napewno tak potrzebną i tak żywotną — że rozwojowi jej nic już nie zagrozi.

Zadużą rolę odegra taka orkiestra w kulturalnem życiu gromady, by jej mógł zagrozić upadek.

*) Partję tę w orkiestrze dętej gra baryton względnie tenor, w orkiestrze smyczkowej lub mieszanej zaś wiolonczela.

Bo — czy to przedstawienie amatorskie, czy to wycieczka, koncert czy akademja — orkiestra ta wszędzie spełni znakomicie swe zadanie kulturalne i rozrywkowe.

A jeśli chodzi o połączenie śpiewu z akompanjamentem, daje ludowy zespół strunny wiele możliwości czy to *akompanjamentu gitarowego* do śpiewu solowego czy zbiorowego na wycieczkach, marszach, akademjach i t. p. czy też *akompanjamentu całego zespołu* przy wykonywaniu śpiewanych części przedstawień amatorskich, baletowych momentów takichże przedstawień wreszcie inscenizowanych pieśni.

Na pierwszy plan jako zagadnienie organizacyjne raz zapoczątkowanego zespołu ludowego wysuwa się sprawa *repertuaru* i wydawnictw specjalnych. Tej sprawie poświęcimy nieco miejsca w następnym n-rze „ZM".

DYNAMIKA, JAKO CZYNNIK WYKONAWCZY DZIEŁ MUZYCZNYCH.

Chcąc wykonać ze zrozumieniem i uczuciem jakikolwiek utwór muzyczny niemożna się trzymać niewolniczo podanego tempa. Pewne zwroty melodyjne oraz harmoniczne połączenia wymagają odchyleń od zasadniczego tempa utworu. O ile odchylenia te są nieznaczne — nie notuje się ich w głosach względnie w partyturze, pozostawiając odpowiednie opracowanie intuicji dyrygenta. O ile zmiany tempa są radykalniejsze i kompozytorowi na nich zależy niezbędnie — notuje je pismem, używając następujących słów:

a) zwalnianie tempa

ritardando (ritard.) = opóźniając
rallentando (rall.) = zwalniając
allargando = largando = slargando = rozwlekając
slentando = lentando = zwalniając
deficiendo = zwolnić zciszając
calando = uspakajając (spokojniej i ciszej)

podobne znaczenie mają
mancando, morendo i smorzando.

b) przyspieszenie tempa:

accelerando (accel.) = przyspieszając
stringendo (string.) = przyspieszając.

Wszystkie powyższe określenia można bliżej opisać dodatkowemi wyjaśnieniami, jak:

molto = bardzo, poco = trochę, poco a poco = stopniowo, piu = więcej (bardziej), meno = mniej.

A więc: molto allargando = bardzo rozwlekając, lub też poco calando = trochę uspakajając, albo poco a poco slentando = stopniowo coraz bardziej zwalniając, albo też

piu lento = wolniej
piu largo = szerzej
piu vivo = żywiej
meno largo = mniej szeroko itp.
Ritenuto (riten.) = gwałtowne wstrzymanie tempa.

Powrót do normalnego tempa po owych wyszczególnionych wyżej odchyleniach oznacza się napisem a tempo lub tempo primo.

Oznaczenie l'istesso tempo = to samo tempo.

Ażeby oznaczyć odcienie dynamiczne to jest natężenie siły dźwięku używa się bądź wyrażeń słownych, bądź też różnych znaków:

piano (skrót p) = pocichu
forte (skrót f) = mocno (głośno).

Pośrednie natężenie dźwięku między p i f oznacza się słowem mezzo forte (skrót mf) = półgłośno.

Zasadnicze te oznaczenia podlegają b. licznym urozmaiceniom. Np.
pianissimo (skrót pp) = bardzo cicho (cichuteńko)
piano pianissimo (skrót ppp) = możliwie najciszej
fortissimo (skrót ff)=bardzo silnie
forte fortissimo (skrót fff)=z użyciem największej siły (jaknajgłośniej)
poco piano (poco p)=trochę cicho
„ forte („ f)= „ głośno
meno piano (meno p)=mniej cicho
piu „ (piu p) = więcej cicho.

Wyrażenie forte piano (skrót fp) oznacza w jednym momencie silnie i w tej chwili zciszyć.

Jeżeli pojedynczy dźwięk ma być akcentowany pisze się nad nim znak ʌ lub też sf (skrót na słowo sforzato). Również słowo rinforzato (skrót rf) oznacza nagle wzmocnienie jednego dźwięku.

c. d. n.

KLUCZ BASOWY.

Dla każdego miłośnika muzyki, który chciałby głębiej poznać swą sztukę, lub też objąć kierownictwo w orkiestrze jest niezbędna znajomość klucza basowego.

Szereg instrumentów jak berdy, mandolonbasy, mandolonczela (najczęściej) itp. bywają notowane w kluczu basowym.

Kto tego klucza nie zna, niemoże odczytać partyj tych głosów i niemoże sobie wskutek tego wyrobić pojęcia o całokształcie brzmienia utworu.

Cóż to jest klucz?

Jest to znak ustalający na systemie nutowym jednę nutę.

Najdawniejszą formą klucza była kolorowana linja. Linja ta oznaczała położenie nuty c.

System nutowy posiadał wówczas cztery linje czarne i jedną kolorową (czerwoną, żółtą lub zieloną).

Kolorową linją mogła być którakolwiek z linij systemu. Stosownie do tego, która linja była kolorowa znaczenie wszystkich nut na systemie nutowym ulegało zmianie.

Później — dla uproszczenia — zamiast kolorowania linji, zaczęto na początku każdego wiersza wypisywać literę C (na którejkolwiek linji) i po tej literce poznawano znaczenie nut. Z biegiem czasu ta litera C na początku wiersza przybrała formę podobną do stylizowanej trójki. Nazwano ów znak kluczem.

Klucz c zachował się do dziś dnia dla niektórych instrumentów np. altówka oraz altowa mandolina posiada klucz c na trzeciej linji systemu nutowego. (Klucz c skoro jest położony na trzeciej linji systemu nazywa się kluczem altowym).

Wiolonczela i puzon oraz fagot posługują się często kluczem c położonym na czwartej linij systemu nutowego. (Klucz c, o ile jest położony na czwartej linji systemu nutowego nazywa się kluczem tenorowym) *).

Na linji, na której był umieszczony klucz c — znajdowało się *zawsze* c t. zw. razkreślne, t. j. c które znajduje się *na pierwszej dodanej dolnej linji w kluczu wiolinowym* (nigdy nie c w trzeciem polu!!)

Najczęściej w obecnych czasach używany klucz wiolinowy należy do rodziny kluczów g.

Powstał on ze stylizowanej kunsztownie pisowni litery g.

Notowano go dawniej — jak klucz c — na różnych linjach systemu nutowego. Znaczenie tego klucza jest: na tej linji, na której umieszczono klucz

---

*) Klucz c położony na pierwszej linji systemu nazywa się kluczem sopranowym; zaś położony na drugiej linji — kluczem mezzo sopranowym.

znajduje się nuta g. Reszta nut otrzymuje odpowiednie rozmieszczenie.

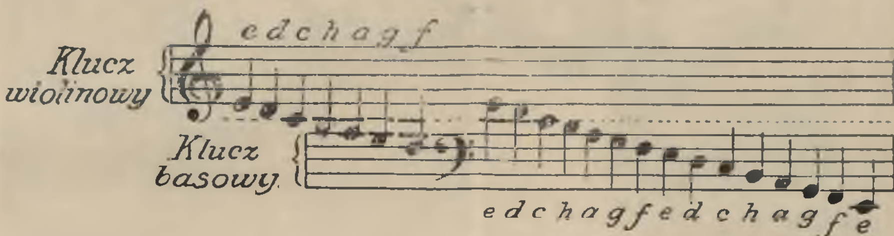
Dziś klucz g ustabilizował się wyłącznie na drugiej*) linji systemu nutowego i nazywa się kluczem wiolinowym.

A czemże jest klucz basowy?

Jest on przedstawicielem trzeciej rodziny kluczów. Rodziny kluczów F. Dawniej**) klucz F wędrował po wszystkich linjach systemu nutowego sprawiając czytającemu nuty niemało kłopotu. Obecnie *ustalił się na czwartej linji systemu i nazywa się kluczem basowym.*

Dla uzmysłowienia sobie sposobu czytania klucza basowego trzeba sobie wyobrazić nutę f na trzeciej dodanej dolnej linji w kluczu wiolinowym.

Klucz basowy jest znakiem, który mówi: trzecia *dodana dolna* linja do systemu (w kluczu wiolinowym) staje się czwartą linją systemu, mniej więcej tak***)

Nuta na czwartej linji systemu nutowego, na której znajduje się klucz basowy jest temsamem f — które w kluczu wiolinowym pisze się na trzeciej dodanej dolnej linji.

Pozostałe nuty otrzymują odpowiednie rozmieszczenie. Oto zagadka basowego klucza.

*) Miarodajny jest zawój kluc a, który — przy prawidłowej pisowni powinien wypaść na drugiej linji systemu nutowego.

**) Klucze F są również starego pochodzenia jak mało używane obecnie klucze C.

***) Znak pisarski klucza basowego powstał z przekształcenia litery f; pozostałością są obie kropki klucza.

Zawody orkiestr mandolinowych Okręgu Bielszowice w Nowej Wsi.

Tegoroczne zawody orkiestr zrzeszonych w Zw. Polsk. Tow. Mandol. Woj. Śl. o mistrzowstwo okręgu Bielszowice odbyły się dnia 16 lipca b. r.

W zawodach wzięło udział 9 Towarzystw okręgu w liczbie około 400 graczy.

Wyniki zawodów są następujące:

1. Tow. Mand. „Jaskółka“ Nowawieś 33²/₃.
2. Tow. Mand. „Halka“ Bielszowice 30¹/₃.
3. Tow. Man. „Jaskółka“ Knurów 24¹/₃.
4. Tow. Mand. „Jaskółka“ Ruda Śl. 23.
5. Tow. Mand. „Jaskółka“ Ruda Połudn. 18²/₃.
6. Tow. Mand. „Jaskółka“ Knurów (oddz. tamb.) 18¹/₃.
7. Tow. Mand „Jaskółka“ Knurów (oddz. żeński) 17.
8. Tow. Mand. „Jaskółka“ Bielszowice 16¹/₃.
9. Tow. Mand. „Jaskółka“ Gierałtowice 13²/₃.

Ogólny poziom wykonawczy był wysoki.

Tow. Mandolinowe „Jaskółka" jeden z najstarszych zespołów śląskich, pracujący w trudnych warunkach na samym pograniczu niemieck. Tow. składa się przeważnie z powstańców-uchodźców z Zabrza. (w środku druh P. Szoepe).

Dobór programu wykazuje na 17 utworów wogóle

3 utwory polskie
4 „ innych słowiańskich kompozytorów (1 czeski, 2 jugosłow. 1 rosyjski).
3 utwory włoskie
3 utwory francuskie
4 utwory niemieckie.

Stosunkowo nikły odsetek polskich utworów jest wytłomaczony *brakiem odpowiedniej literatury w kraju.*

Co się tyczy 4 utworów niemieckich (Schmidta, Köhlera i Baumana)— mimo, że w stosunku do ogromnej przewagi niemieckich utworów dawniej wykazały omawiane zawody *duży postęp* — należy towarzystwo grające te utwory napiętnować. Zamiast Mignonety lub Intermezza można było grać śmiało np. „Gawota" Powiadowskiego (o mniej więcej tymsamym stopniu trudności) lub który z pięknych włoskich utworów, jakie posiada na składzie Sekretarjat Związku.

W ocenie programu rzuca się w oczy stosunkowo mały odsetek utworów oryginalnych na rzecz ogromnej przewagi transkrypcyj. (5 utw. orygin. i 12 transkryp.)

Kto wie, czy Nowawieś nie zawdzięcza w znacznej mierze swe zwycięstwo doborowi świetnego *oryginalnego* utworu (Symfonja C. A. Bracco: Mandolini a Congresso).

Przed popisami zbiorowa orkiestra okręgowa odegrała pod dyr. drha L. Palicy utwór Beethovena oraz Mazura „Hej, z góry" Tymolskiego.

Po zawodach ogłosił wyniki prezes głównego Zarządu wojewódzkiego drh prof. Sachse przemawiając w krótkich słowach do mandolinistów i zebranej publiczności.

W przemówieniu swem drh prof. Sachse zwrócił uwagę na objawy silnej, niezłomnej woli człowieka *w walce o swą muzykę.* Prymitywne instrumenty pierwotnych ludów, których skrzynką rezonansową jest skorupa

żółwia lub pancernika, szyjką — kawałek trzciny bambusowej, mechaniką — kilka klinów ciosanych grubo z kawałków twardego drzewa a strunami — ścięgna roślinne lub zwierzęce — oto pierwsze objawy tej walki duszy ludzkiej o swoją muzykę.

„Ruch mandolinowy ludu śląskiego — mówił dalej prof. Sachse — to jedno z ogniw tej walki o muzykę, będącej dowodem niezłomnej woli ludu w dążeniu do wypowiedzenia się dźwiękiem. Na scenie stanęło kilka setek graczy przeważnie ubogich, często bezrobotnych górników. Insrumenty, któreście państwo widzieli pobudowali sobie ci ludzie sami *z zwyczajnego drzewa budulcowego* posiłkując się jako warsztatem często *zwyczajnym nożem kuchennym*".

Następnie mówca przeciwstawił *siłę napięcia woli uczestników ruchu mandolinowego z biernotą i obojętnością oficjalnego życia koncertowego* i zwrócił się na zakończenie do mandolinistów z zapewnieniem, *że tak silna i niezłomna wola* z jaką oni w najcięższych i najkrytyczniejszych warunkach gospodarczych dążą do swej muzyki **z pewnością zostanie dostrzeżona przez społeczeństwo i czynniki miarodajne** i wywalczy dla ruchu mandolinowego opiekę tych czynników i przychylne warunki rozwoju.

W końcu mówca podziękował władzom okręgowym, zwłaszcza drowi prezesowi Janikowi za starania położone około zorganizowania pięknej imprezy. *M.*

KONKURS MUZYCZNY
NA NAJPIĘKNIEJSZĄ MELODJĘ.

Wydawnictwo „ZM" rozpisuje konkurs na napisanie melodyj o charakterze popularnym. Warunki konkursu są następujące:

1. Należy nadesłać *melodję jednogłosową* przeznaczoną na jakikolwiek instrument lub do śpiewu. Melodja może mieć charakter dowolny (marsz, stylizowana piosenka, serenada, mazur, walczyk itd.)
   Długość melodji dowolna. Może być 8 taktowym urywkiem może też być zamkniętą formą walca, mazura, marsza itd.
2. Nagród przeznacza się pięć, mianowicie I Zł. 30.—; II Zł. 20.—; III Zł. 10.—; IV i V po Zł. 5.—
3. Termin nadsyłania melodyj upływa dnia 15 listopada b.r.
4. Nadesłane melodje nie powinny być podpisane lecz oznaczone jakimkolwiek znakiem. Wraz z melodją należy przesłać zamkniętą kopertę, oznaczoną tymsamym znakiem, co melodja; w kopercie powinien znajdować się *adres autora.*
5. Skład sądu konkursowego ogłosimy w następnym n-rze „ZM".
   Prawo zużytkowania nadesłanych melodyj, (z podaniem nazwiska autora) zastrzega sobie wydawnictwo „ZM".
6. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi około Nowego Roku 1934.

Mandoliniści i gitarzyści! Uczcie się nut! Nie będziecie żałować!

Nowe wydawnictwa.

Cześć Polskiej Ziemi. 104 pieśni w ukł. na 2 gł. zebrał i ułożył Roman Heising. Cena Zł. 1,20. Piękny ten śpiewniczek, który się niedawno pojawił na półkach księgarskich należy do najbardziej wartościowych polskich wydawnictw śpiewnikowych.

Całość podzielona jest na 7 cyklów, stanowiących każdy pewną odrębną całość.

I tak znajdziemy w śpiewniku następujące cykle: Hymny, Pieśni o odrodzonej Polsce (z jakimże naciskiem to trzeba zaznaczyć!) Historyczne, Ludowe, Harcerskie, Wybrane Moniuszki, Okolicznościowe.

Wybór pieśni każdego cyklu jest b. staranny i przynosi chlubę nawet tak wytrawnemu i doświadczonemu pedagogowi, jakim jest p. prof R. Heising i czyni z omawianego śpiewniczka wartościową *antologję polskiej popularnej pieśni.*

Układ prosty i łatwy koncypowany pod kątem praktycznej przydatności w naszych warunkach społecznych.

Dobry papier, czyste wykonanie drukarskie (mało znana drukarnia Stef. Mądrowskiego w Poznaniu) oraz praktyczna półsztywna okładka uzupełniają wszechstronność zalet śpiewniczka, który polecamy gorąco wszystkim miłośnikom pieśni i muzyki popularnej.

S..

„Hej, Strzelcy wraz“ śpiewnik zawierający 12 pieśni na śpiew z akompanjamentem gitary, opracował F. Sachse. Cena 40 gr. Śpiewniczek ten, który dopieroco opuścił prasę zasługuje na uwagę, gdyż jest jednem z pierwszych i niewielu wydawnictw śpiewnikowych w Polsce, obdarzonych akompanjamentem gitary.

Dla zespołów mandolinowych posiada śpiewnik tem większe znaczenie, że daje możność wzbogacenia programów akademji i obchodów narodowych odśpiewaniem tej czy innej piosenki przez solistę „przy gitarze“, lub też wykonania pieśni zbiorowo (dwugłosowo) ze zbiorowym akompanjamentem.

Partja gitarowa opracowana jest dość żywo i różnorodnie, jednakowoż b. przystępnie i z uwagą na nawskroś popularne ujęcie.

Szczególnie pięknie przedstawia się szata zewnętrzna śpiewnika: dobry, biały papier, sztych i druk staranny; niebieska okładka z piękną złoconą wignetką tytułową wywiera wrażenie b. estetyczne.

Poszczególne piosenki ilustrowane są obrazkami Z. Plewińskiej, Jana Bukowskiego i J. Pola z 1915 r.

Śpiewniczek ten powinien posiadać nietylko każdy śpiewak i gitarzysta, ale powinien znaleźć również rozpowszechnienie w szkołach. *W. R.*

Do dodatku nutowego bieżącego numeru „Z. M“.

Głosy II i III mandoliny oraz mandoli są do nabycia w Administracji „Z.M.“ po cenie 50 gr. za komplet.

Od Redakcji.

W numerze bieżącym ograniczyliśmy dział KRONIKI oraz opuścili ODPOWIEDZI REDAKCJI i PRZEGLĄD PISM z powodu braku miejsca.

Dalsze Odpowiedzi i Przegląd Pism ukażą się w następnym n-rze „Z. M.“

REDAKCJA.

KOMUNIKATY
ZW. POLSK. TOW. MANDOL. WOJ. ŚL.

ZJAZD DYRYGENTÓW I PREZESÓW ZRZESZONYCH KOŁ W KATOWICACH.

Dnia 10 września br. o godz. 9,30 odbędzie się w sali „Pod Strzechą Górniczą“ w Katowicach Zjazd Dyrygentów i Prezesów wszystkich Kół Związku.

Porządek obrad Zjazdu jest następujący:
1. Zagajenie i stwierdzenie obecnych.
2. Odczytanie protokółów ostatnich Zjazdów
3. Referat prezesa Zw. p. t. „Plan pracy w towarzystwach" połączony z dyskusją.
4. O metodach pracy w Towarzystwach referuje druh prezes.
5. Sprawy bieżące, wnioski: wolne głosy.
   a) kursy dla graczy i dyrygentów
   b) zawody grudniowe
   c) święto muzyki mandolinowej
   d) różne

Zakończenie

Ze względu na zasadniczą ważność spraw wzywamy wszystkich Druhów Prezesów i Dyrygentow o bezwzględne i punktualne przybycie.

ZARZĄD ZW.

ZWIAZKOWE ZAWODY ORKIESTR MAND O MISTRZOSTWO WOJ. ŚL.

Zarząd Zw. Polsk Tow. mand. Woj. Śl. rozpatrywał na ostatniem zebraniu sprawę tegorocznych zawodów o mistrzostwo wojewódzkie na rok 1934. Data zawodów zostanie najprawdopodobniej ustalona na dzień 3 grudnia b. r. Zawody odbędą się w Król. Hucie w sali „Hrabia Reden".

Definitywne podanie wszelkich danych oraz szczegółów tyczących organizacji zawodów nastąpi w następnym numerze „Z. M.". Zgłoszenia przyjmuje na warunkach związkowego regulaminu o zawodach Sekretarjat Związku, Katowice, ul. Szkolna 7.

KRONIKA.

KONCERT TOW. „JASKÓŁKA" W DĄBRÓWCE WIELKIEJ.

Tow. Mand. „Jaskółka" w Dąbrówce Wielkiej urządziło dn. 23 lipca wielki koncert popularny zyskując ogólne uznanie.

WYCIECZKA ZWIĄZKOWA DO OJCOWA.

Dnia 6 sierpnia odbyła się wycieczka zorganizowana przez Zarząd Gł. Zw. P. Tow. Mand. Woj Śl. *specjalnym pociągiem* do Ojcowa przez Zabierzów. W wycieczce wzięło udział przeszło 500 uczestników.

Dokładny opis wycieczki podamy w następnym numerze „Z. M.".

10-cio LETNI JUBILEUSZ ZASŁUŻONEJ ORGANIZACJI MAND. W WARSZAWIE.

W październiku b. r. odbędzie się w Warszawie 10-cioletnia rocznica czołowego polskiego koła mandolinistów, mianowicie Orkiestry Mandolinistów Zw. Zawodowego Drukarzy i Pokrewnych Zawodów, który kilkakrotnie zdobywał mistrzostwo Polski.

8-mio LETNIA ROCZN. TOW. MAND. „JASKÓŁKA" W MURCKACH.

Jubileusz 8-mio letni Tow. Mand. „Jaskółka" w Murckach odbył się dn. 16 lipca br. przy udziale orkiestr mand. z Mikołowa, Czułowa i Szopienic.

Towarzystwo w Murckach wykazuje ożywioną ruchliwość na terenie swej miejscowości. Łącząc się często z mandolinistami z Janowa, Kosztownych, Podlesia i sąsiednich miejscowości w pracy nad szerzeniem polskiej kultury muzycznej wśród ludu śląskiego.

Przebieg uroczystości urozmaicony licznymi występami koncertowymi był miły, a zabawa przeciągnęła się do późnego wieczora. Liczny udział publiczności świadczył o sympatji i uznaniu jakiem cieszy się wsród miejscowej ludności Towarzystwo.

KONCERT TOW. „JASKÓŁKA" SIEMIANOWICE.

Tow. „Jaskółka" w Siemianowicach urządziło dn. 30 lipca b. r. wielki koncert o bar. wzmocnionym i obfitym programie. Koncert odbył się w ogrodzie na Pszczelniku i nie udał się wskutek ulewnego deszczu tak, jak na to zasługiwał.

Tow. pod prezesurą druha R. Minasa a dyrekcją druha Jagły rozwija się pomyślnie.

WYCIECZKA DO USTRONIA TOW. „JASKÓŁKA" W DĄBRÓWCE WIELKIEJ.

Towarzystwo „J a s k ó ł k a" w Dąbrówce Wielkiej urządziło w czasie Zielonych Świąt 2-ch dniową wycieczkę na rowerach do Ustronia, przy udziale 15 członków.

Pierwszy dzień 4. VI. b. r. łącznie z Tow. Śpiewu naszej miejscowości zwiedzali piękne okolice.

Drugi dzień Tow. „Jaskółka" zebrało się rano i ruszyło przy dźwięku orkiestry mand. pochodem na nabożeństwo do kościoła w Ustroniu, poczem cała grupa udała się na górę „Chantarie", gdzie dźwięki naszej orkiestry po raz pierwszy się rozlegały, i zostały powitane oklaskami przez obecnych.

Uczestnicy wrócili szczęśliwie i z zadowoleniem do domu.

Administracja „Z.M." zwraca się do Szan. Abonentów z uprzejmą prośbą, by pamiętali o regularnem wpłacaniu prenumeraty, gdyż od wpłat należności zależny jest ROZWÓJ NASZEGO PISMA.

DRUKARNIA „ST. ŚWIĘCKI" SP. Z OGR. ODP., DĄBROWA GÓRNICZA.